

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1095/2020
13.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Таланчевски Бошка, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 669/2018 од 22.01.2020. године и Вишег суда у Новом Саду КЖ1 88/20 од 07.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 13.10.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Таланчевски Бошка, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 669/2018 од 22.01.2020. године и Вишег суда у Новом Саду КЖ1 88/20 од 07.07.2020. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку и повреда закона из члана 439. тачка 2) и члана 441. став 4. Законика кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К-669/2018 од 22.01.2020. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 7 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Истом пресудом, на основу члана 261., 262. став 2. и 264. став 1. ЗКП обавезан је окривљени да накнади трошкове кривичног поступка и то износ од 5.000,00 динара на име судског паушала у корист буџетских средстава суда, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, као и да накнади трошкове вештачења и трошкове оштећења, који се односе на нужне издатке и награду њеног пуномоћника. Одлучено је и да ће посебно решење донети судија појединац када се подаци о висини трошкова прибаве.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду КЖ1-88/20 од 07.07.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Новом Саду К-669/2018 од 22.01.2020. године потврђена.

Бранилац окривљеног АА поднео је захтев за заштиту законитости само против другостепене пресуде – пресуде Вишег суда у Новом Саду, али из образложења захтева за заштиту законитости произилази да побија обе правноснажне пресуде, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9), повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, члана 439. тачка 2) ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, а предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев, преиначи у целини пресуду Вишег суда у Новом Саду КЖ1-88/20 од 07.07.2020. године и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, сходно члану 423. став 1. ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9), повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, док је у преосталом делу захтев недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је првостепеном пресудом оптужба прекорачена, јер је првостепеном пресудом прекорачен објективни идентитет оптужбе, а што произилази из самог образложења побијане пресуде. Наиме, прекорачење објективног идентитета оптужбе, по ставу одбране, произилази из дела пресуде где суд „посебно анализира“ исказ сведока оштећене на страни 6 став 1, који се односи на наводно понашање окривљеног према оштећеној за време трајања брачне и ванбрачне заједнице, а све пре критичног догађаја. По ставу одбране, суд је ове чињенице узео као одлучне приликом доношења одлуке, а да се при том нити једна од ових чињеница не ставља оптуженом на терет оптужним актом, због чега неспорно произилази, да је оваквим образлагањем суд покушао да надомести недостатке у поднетом оптужном предлогу, на тај начин што је у образложењу пресуде утврдио да је постојало континуирано стање угрожености оштећене.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Имајући у виду цитирану одредбу, као и чињеницу да бранилац окривљеног АА у образложењу битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, указује на разлику између чињеничног описа радње извршења кривичног дела

за које је окривљени оглашен кривим у изреци пресуде и образложења пресуде, а не да постоји прекорачење оптужбе у смислу повреде идентитета оптужбе односно чињеничног описа радње извршења дела у оквиру изреке оптужног акта и пресуде, Врховни касациони суд је изнете наводе оценио као неосноване.

Сходно изнетом, неосновани су наводи браниоца окривљеног којима указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Бранилац окривљеног, у захтеву за заштиту законитости истиче и да је доношењем побијених пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела примењен закон који се не може применити. Наиме, одбрана сматра да је суд оптуженог огласио кривим за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, а што није било могуће, јер се ради о једном догађају, а што неспорно произилази из изреке побијане пресуде. По ставу одбране, окривљени је оглашен кривим што је угрозио спокојство оштећене, а не зато што је угрожавао (трајни глагол) спокојство оштећене. Да би овакво стање у коме се налази одређени члан породице могло потрајати управо зато што се захтева да оно буде континуирано у једном периоду, то по правилу није довољно да се радња извршења предузима у једнократном догађају, већ је неопходно да се радња више пута понавља. Сходно изнетом, бранилац сматра да за постојање кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ није довољно да учинилац једном угрози спокојство оштећене, како је то окривљеном у овом поступку стављено на терет и због чега је правноснажно оглашен кривим, већ је неопходно да угрожавање траје континуирано, односно да се радња више пута понавља.

Међутим, по налажењу Врховног касационог суда, ови наводи захтева не могу се прихватити као основани, а ово из следећих разлога:

Наиме, код кривичног дела насиље у породици из члана 194. КЗ, ради се о такозваној „последичној радњи“ извршења, која садржајно може бити различита, али се мора тумачити у контексту начина извршења наведених у члану 194. став 1. КЗ – примена насиља, претња да ће се напасти на живот или тело и дрско или безобзирно понашање, чиме учинилац угрожава (трајно) телесни интегритет или/и душевно стање оштећеног.

Радња извршења предметног кривичног дела, која је дакле дефинисана последицом, одређена је трајним глаголом, па се, у смислу одредбе члана 112. став 30. КЗ, сматра да је дело учињено, ако је радња извршена једном или више пута. Сходно томе, окривљени је супротно наводима захтева, на начин описан у изреци првостепене пресуде, која је потврђена другостепеном пресудом, описаним радњама извршеним у једном догађају дана 20.01.2017. године (након вербалне расправе, из седећег става шутнуо са обе ноге у пределу стомака, након чега је устао и затвореном шаком оштећеној задао један ударац у пределу вилице, а након тога рукама је бацио на под, те задао ударац ногом у пределу изнад левог кука, услед чега је оштећена ББ задобила лаке телесне повреде) – угрозио спокојство, телесни интегритет и душевно стање члана своје породице – своје ванбрачне супруге овде оштећене ББ са којом има двоје

малолетне деце и при томе остварио битна обележја кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ.

С тога су наводи захтева, којима се указује да је у погледу кривичног дела за које је окривљени правноснажно оглашен кривим примењен закон који се није могао применити, од стране овог суда оцењени као неосновани.

Поред наведеног, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи и да је у правноснажној пресуди неправилна одлука о трошковима кривичног поступка, односно указује на повреду кривичног закона из члана 441. став 4. ЗКП, обзиром да је суд обавезао окривљеног да накнади оштећеној трошкове кривичног поступка на име заступања пуномоћника из реда адвоката, а да при том није ценио да заступање оштећене у овом кривичном поступку није било нужно, а свакако не и обавезно, јер се не ради о малолетном оштећеном лицу и да је интерес оштећене у овом кривичном поступку заступало Основно јавно тужилаштво у Новом Саду, из којих разлога би трошкове поступка требала да сноси сама оштећена.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује као неосноване и то из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да је окривљени АА, правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду К-669/2018 од 22.01.2020. године оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 194. став 1. КЗ.

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП прописано је да кад суд окривљеног огласи кривим изрећиће у пресуди да је дужан да накнади трошкове кривичног поступка.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, а у ставу 2. тачка 8) ЗКП истог члана, прописано је да трошкови кривичног поступка обухватају нужне издатке оштећеног и његовог законског заступника, као и награду и нужне издатке његовог пуномоћника

Одредбом члана 50. став 1. тачка 3) ЗКП прописано је да оштећени има право да ангажује пуномоћника из реда адвоката.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те да из списка предмета произилази да је окривљени АА правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду К-669/2018 од 22.01.2020. године оглашен кривим да је извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду Закона из члана 441. став 4. ЗКП, јер оштећени има право да ангажује пуномоћника из реда адвоката да га заступа у кривичном поступку, а како је окривљени правноснажном пресудом оглашен кривим (члан 264. став 1. ЗКП) дужан је и да надокнади трошкове кривичног поступка, који поред осталог, обухватају и награду и нужне издатке пуномоћника оштећене.

Поред наведеног, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости нумерише и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а која повреда је у смислу члана 485. став 4. ЗКП законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном, преко браниоца. Међутим, наведену повреду, бранилац окривљеног образлаже наводима да се у радњама окривљеног не стичу субјекти елементи кривичног дела, јер иако окривљени није спорио да је оштећену критичном приликом ногом одгурнуо од себе, након чега је иста пала и услед пада задобила повреде које су неспорно утврђене у току поступка, исти је критичном приликом поступао у нужној одбрани, јер је у конкретної ситуацији постојао напад оштећене у виду ударања окривљеног у рану од операције, да суд у току поступка није прихватио наводе окривљеног да му је рана крварила и да је имао крви у урину након ударца оштећене, коментарише налаз и мишљење вештака судско - медицинске струке везан за механизам навошења повреда оштећеној, износећи своје чињеничне закључке, који су другачији од оних утврђених побијаном пресудом, на којима заснива став да је окривљени критичном приликом поступао у нужној одбрани. Такође наводи и да је суд одбио доказни предлог одбране да се у својству сведока саслуша ћерка оштећене која је била једини очевидац критичног догађаја, да је одбио да од Центра за социјални рад прибави изјаву коју је малолетна ћерка дала радницима тог центра, да из налаза и мишљења Центра за социјални рад Града Новог Сада који је суду достављен 19.02.20219. године се наводи да је дете изјавило да је мајка та која прва напада оца, да је суд одбио предлог одбране да се у току поступка изврши увид у правноснажну пресуду Основног суда у Новом Саду, а из које се види да су оба малолетна детета поверена на самостално вршење родитељског права окривљеном. На описани начин бранилац у суштини оспорава погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно указује на повреду закона из члана 440. ЗКП, дајући при томе сопствену оцену доказа супротну од оне дате од стране нижестепених судова.

Имајући у виду да бранилац окривљеног, правноснажне пресуде побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне оцене доказа, а што не представља законски разлог, због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и члана 441. став 4. ЗКП, на које повреде се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Таланчевски Бошка, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на наведене повреде одбио као неоснован, док је у осталом делу, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с. р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с. р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић